

Nemoci nakažlivé, na které by někdo z občanů zemřel, nebylo, ani zvláštní zranění. Lidé dnešní doby umírají na vývojové nemoci: infarkt, rakovina a při automobilových haváriích. Podle údajů časopisu „Lidová demokracie“ 2. února 1975 bylo v roce 1974 za jediný rok v ČSSR kolem 70 000 dopravních nehod, při kterých zahynulo nebo se těžce zranilo 13 000 lidí. To proto, že na silnicích je velký motorizovaný ruch.

Tímto končím zase jeden rok, který byl po stránce politické, společenské i hospodářské velmi úspěšný.

1975, rok 30. výročí osvobození ČSSR.

Vstoupili jsme do jubilejního roku 1975. Dne 9. května tomu bylo 30 let, kdy celý svět se radoval ze skončení druhé světové války, nejstrašnější v dějinách lidstva. Je to výročí národně osvobozeneckého boje našeho lidu, vrcholícího osvobozením naší vlasti hrdinnou Sovětskou armádou. Náš lid je si dobře vědom, že bez Sov. svazu a jeho vítězství nad fašistickým Německem bychom nedosáhli osvobození z tvrdé nacist. poroby. Bez bratrské pomoci Sov. svazu a účinné podpory, nebylo by myslitelné vítězství ani úspěšný nástup k budování nové sociál. spravedlivější společnosti, k socialismu.

Spartakiáda. Konala se ve dnech 8. - 9. června 1975 v Praze. Spartakiáda, zůstane krásnou vzpomínkou, jež se vepsala do oslav třiceti let svobodného života v naší vlasti. Stala se mimořádným důkazem kolektivní práce, úsilí a nadšení našeho lidu. Této spartakiády se zúčastnili cvičenci i z naší obce. Dle televizních údajů na této spartakiádě bylo 90 000 cvičenců z celé naší vlasti.

Místní národní výbor v Rájci. Za předsednictví Z. Šrota a tajemníka J. Svačiny a všech komisí při místním národním výboru a všech složek při MNV se všechny naplánované práce na rok 1975 nejen splnily, ale i překročily. V MNV nebylo žádných osobních změn. V komisích se projednávaly příslušné práce a odborné věci. Hospodaření se vedlo v rámci schváleného plánu.

V prosinci tohoto roku byla započata výstavba kanalizace (za školou). Kladou se roury do hloubky 1,75 m a roury mají průměr 65 cm. Hodnota díla 216 000 Kčs. Na dolním konci vesnice byly vystavěny chodníky dlouhé 200 m, hodnota díla 8 000 Kčs.

Bylo šest plenárních schůzí (zasedání), pět schůzí rady. Finančních a plánovacích schůzí bylo pět. Komise ochrana veřejného pořádku - pět schůzí a tři veřejné schůze. Besedy poslanců s občany - čtyři schůze, hovory s mládeží - čtyři schůze.

Tímto rokem končí poslední rok páté pětiletky. Pětiletý plán práce byl úspěšně splněn, ba i hodně překročen. V tomto pětiletém plánu bylo nejvíce brigád. hodin odpracováno pro zkrášlení naší obce. Za těch pět let bylo vykonáno dílo, jehož hodnota činí 7 mil. Kčs.

Svaz žen při místním národním výboru. Základní organizace ČSŽ v Rájci má 44 členky ke dni 1. ledna 1945, tři členky jsou poslankyně MNV, jedna členka je v radě MNV. Téměř všechny členky pomáhají všem složkám v naší obci. Jmenovitě: Českému svazu požární ochrany, Čes. červenému kříži, v TJ Sokol a jsou zapojeny do práce SSM, PO a v turistickém oddílu mládeže. Leden: jedna výborová a členská schůze. Únor: přednáška „Pěstování a péče o pokojové rostliny“, dvě výborové schůze. Březen: vyhlášen závazek na počest 30. výročí osvobození Československa Sovět. armádou. 7. března byla slavnostní schůze ZO ČSŽ u příležitosti oslav 65. výročí MDŽ. Jedna výborová schůze, 16. března se konala v obci oslava MDŽ. Tuto oslavu připravilo MNV. Byl pěkný kulturní program. Přestárlým ženám byla předána malá pozornost 8. března. Duben: členka svazu žen Jar. Laštůvková uskutečnila besedu s pionýry na téma „Z Buzuluku až do Prahy“. Členové výtvarného kroužku ZDŠ pod vedením členky ČSŽ J. Laštůvkové se zúčastnili celostátní výtvarné soutěže na téma „Spartakiáda“. Ženy ušily 60 sil. praporek, daly zhotovit transparent na výzdobu obce s nápisem „Český svaz žen zdraví slavné 30. výročí osvobození“. Květen: byla společná oslava a účast na 1. máje a na oslavě 30. výročí osvobození v Rájci u pomníku padlých. Červen: 1. června veřejná oslava Mezinárodního dne dětí s programem. Jedna výborová a členská schůze. 21. června se uskutečnil zájezd na výstavní trhy do Ostravy spojené s poznáváním krás a kulturních památek v Jeseníkách. Červenec: 25. července navštívily členky výboru žen manžele Puchrovi, kterým poblahopřaly k jejich zlaté svatbě. Srpen: jedna členská a jedna výborová schůze. 24. srpna bylo uspořádáno pro důchodce zábavné odpoledne v „Klubu požárníků“ s pěkným programem a pohoštěním. Hrál hudba z Rovenska. Září: jedna členská schůze. Říjen: jedna členská a výborová schůze. Listopad: 9. listopadu byl zájezd členek do Brna do Janáčkova divadla na operetu R. Frimla „Světluška“. Jedna výborová schůze. 27. listopadu slavnostní schůze s programem žáků místní školy a pohoštění. Členkám byly předány nové členské průkazy. Pohoštění, které ženy při schůzích mají, si každá žena zaplatí. Prosinec: stalo se již krásnou tradicí vítání malých občánků do života v naší obci. V Rájci se slavnost uskutečnila 20. prosince. Bylo vítáno devět občánků. Dle těchto bohatých údajů je zřejmé, že naše ženy se velmi aktivně zapojují ve všech pracích ve prospěch naší obce.

Celoobecní závazek MNV v Rájci. K dalšímu rozvoji pracovní iniciativy na počest XV. sjezdu komunistické strany ČSR. Po projednání ve stranické KSČ v MNV NF vycházejí z dobrých skutečností organizátorské práci místních orgánů, z obětavosti funkcionářů a občanů naší obce byl vyhlášen na počest XV. sjezdu KSČ na r. 1976 závazek.

Vedle zvelebovacích prací zaměří národní výbor ve spolupráci s orgány a organizacemi NF pozornost na politicko-výchovnou a kulturně společenskou činnost a zkvalitnění práce orgánu národního výboru. Zavazují se udržet až do konce volebního období vysokou aktivitu poslanců a orgánů NV a uskutečnit: tři veřejné schůze občanů, dva hovory s mládeží, uspořádat politické a kulturní akce ke všem významným výročím a událostem v roce s maximální účastí občanů a mládeže. Využívat rozhlasu MNV k relacím k významným výročím, k hodnocení volebního programu.

Školská a kulturní komise v roce 1974-1975. Základní devítiletá škola 1. - 5. roč. v Rájci. I. třída: 1. roč. - 7 žáků z toho 3 chlapci a 4 dívky, 2. roč. - 8 žáků z toho 1 chlapec a 7 dívek. Vyučuje řed. J. Sigmund. II. třída: 3. roč. - 10 žáků z toho 5 chlapců a 5 dívek, 4. roč. - 9 žáků z toho 5 chlapců a 4 dívky, 5. roč. - 9 žáků z toho 5 chlapců a 4 dívky. Vyučuje J. Laštůvková.

Družina mládeže byla zahájena ve zbudované místnosti ve školní budově v bývalém kabinetě. Přihlášeno bylo 29 žáků. Začátek vyučování v družině byl 1. září 1975. Vychovatelka Vlasta Budinská ze Zábřehu. Je absolventka pedagogické školy v Přerově (studovala vychovatelství). Provoz družiny mládeže je od 10:45 hodin do 16:00 hodin. Po vyučování žáci jsou v první třídě, kde se připravují na vyučování a dělají si domácí úkoly.

Stravování. Stravuje se téměř 100 % žáků. Nestravují se pouze dva žáci. Dozor při stravování zajišťují oba vyučující a soud. vychovatelka. Se stravováním jsou stravující spokojeni.

Začíná nový školní rok 1975-1976, kterým vstupujeme do čtvrtého desetiletí mírového života. Letos tomu bylo 30 let, když 2. září roku 1945 v 10:35 hodin tokijského času skončila kapitulací druhá světová válka nejzrošlehlejší a nejkrutější ze všech válek, které lidstvo za své existence poznalo. Třicet mírových školních roků v naší vlasti, třicet let náročné, ale úspěšné výstavby a oprav škol. Mezi ně patří i škola v naší obci, patří mezi ty nejpěknější. Škola je místo, kde se rozvíjí demokratický odkaz učitele národů Jana Amose Komenského.

Název akce	Finanční částka	Brig. hodiny	Hodnota díla
Dokončení kanalizace	400 000 Kčs	2 000 hodin	500 000 Kčs
Víceúčelová budova	500 000 Kčs	1 000 hodin	550 000 Kčs
Rozšíření zeleně	15 000 Kčs	1 000 hodin	25 000 Kčs
Drob. zvel. akce	10 000 Kčs	500 hodin	15 000 Kčs

Slavnostní zahájení nového školního roku 2. září 1974-1975. Přítomní: zástupci KSČ, MNV, NF a kronikářka. Projev přednesl řed. školy. Přítomní byli rodiče prvňáčků. Školní správa: ministr školství Ing. Havlín. Vedoucí škol. odboru ONV v Šumperku Fr. Vaculík. Okresní školní inspektor pro náš obvod Fr. Jurásek.

Zimní prázdniny od 23. prosince do 3. ledna, jarní prázdniny od 17. března do 21. března 1975. Vysvědčení za 1. pololetí vydáno bylo 31. ledna 1975. Vysvědčení za II. pololetí vydáno bylo 27. června 1975. Zápis do I. roč. proveden 31. ledna 1975, zapsáno 7 žáků narozených do konce srpna 1969.

Školní družina má 29 žáků, 15 dívek a 14 chlapců. Bylo zakoupeno her a školních potřeb za 4 000 Kčs. Prospěch žáků: prospělo všech 43 žáků. Nebyla snížena žádnému žákovi známka z chování. Slabší žáci byli doučováni v družině mládeže. Bylo uděleno čtrnáct pochval žákům za vzornou péči o učebnice, za vzorné plnění úkolů, vzornou reprezentaci školy při soutěžení zdravotních hlídek v rámci okresu (naše škola se umístila na druhém místě). Docházka do školy je dobrá. Počet zameškaných hodin na jednoho žáka je průměrně šest hodin v prvním pololetí. Ve druhém pololetí se zvýšil v důsledku chřipkové epidemie (plané neštovice) na šestnáct hodin. Branné cvičení bylo v listopadu roku 1975 v prostoru u sv. Antonička. Letní branná výchova byla provedena v měsíci květnu.

Kroužky na škole. Výtvarný kroužek, který má na starosti s. učitelka J. Laštůvková, se schází každé pondělí, počet 10 žáků. Tělovýchovný kroužek cvičí řed. školy J. Sigmund. V turistickém kroužku zapojeno 10 žáků. Vede s. J. Rabenseifnerová.

Pionýr. V pionýrské organizaci je zapojeno 24 žáků. Vedoucí: L. Nevtipová, A. Sittová, V. Směkalová, A. Nováková, J. Sigmundová, V. Budinská. Zúčastnili se brigády u památníku padlých při okopávání růží, výpomoc při oslavách. Schůzky se konají každý týden v pátek v 16:00 hodin. Zapojení žáků při všech oslavách: únorové oslavy, svátek MDŽ, 9. květen, Vítězství velké říjnové revoluce - kulturní program. Slavnostní veřejná schůze při oslavách 30. výročí osvobození naší vlasti. Při této oslavě, která se konala v květnu v „Klubu požárníků“ pod lesem sešlo se mnoho občanů. Žáci z místní školy měli pěkný přednes, který navštívila s. uč. J. Laštůvková. Na tuto schůzi byl pozván s. Vavrouch, který byl přímý účastník českého odboje v Sovětském svazu a účastnil se velkého boje na Dukle. Jeho přednes byl velmi zajímavý o velkých zkušenostech a utrpení, které v této poslední hrozně válce prožil. Při této příležitosti byly prohlédnuty místními občany kroniky a některé statě byly přečteny. Na ukončení této slavnostní schůze byla některým občanům předána čestná uznání.

Tělovýchovná slavnost k Mezinárodnímu dni dětí. Školní výlet - Lipník, kde si prohlédli závod Polygrafia, kde je ředitelem rájecký občan J. Maixner. Hranice lázně, Olomouc - ZOO Kopeček. Spolek rodičů a přátel školy uhradil výdaje. Uskutečněno sportovní odpoledne v červnu se ZDŠ Ráječek. Kulturní akce zajištěné pro žáky ve SZK v Zábřehu. Dvě divadelní představení, dva koncerty, jeden film v Leštíně - Sokolovo, dva filmy v Rájci. Veřejně prospěšná práce: 1.) úprava prostředí před školou, v parku u památníku, 2.) pomoc při výzdobě vesnice k 30. výročí osvobození, 3.) úprava hřiště. Žáci naší školy se velmi aktivně zapojují ve všech pracích, které jsou jim uloženy.

Zapojení ve funkcích (kantoři): J. Sigmund. řed. školy - předseda OB, školské a kulturní komise, jednatel Sokola, jednatel MV NF, člen MNV, v zimním období promítá každý týden filmy. J. Laštůvková, učitelka, je vedoucí výtvarného kroužku a jednatelka Čes. svazu žen, má na starosti žákovskou knihovnu. V. Budinská, vychovatelka družiny mládeže, je vedoucí pionýrské organizace a zajišťuje stravování (vybírání peněz za stravování). Zdravotní péče o žáky. Provedena lékařská prohlídka všech žáků školní lékařkou Dr. Jačianskou a dvě prohlídky a opravy chrupu Dr. Pospíšilem.

Inspekce. Dne 6. prosince a 7. prosince 1974 provedl inspekci Fr. Jurásek v obou třídách i družině mládeže. Provedl kontrolu všech písemností a prohlédl si celou školu i její okolí. Cílem inspekce bylo prověřit úroveň výchovy, výuky, úroveň řízení a plnění uložených úkolů.

Rozpočet - čerpání. Rozpočet činil 18 000 Kč. Na opravu podlah v bytě 12 000 Kč. Zakoupen nábytek do družiny mládeže. Opraveny podlahy ve dvou místnostech bytu, vymalována jídelna.

Spolupráce rodičů a přátel školy. Předseda J. Novotný, místopřed. K. Mareš, M. Loučná - pokladní. Členi: J. Jabůrek, J. Schneider, A. Badalová, J. Minář, S. Žanda.

Osvětová beseda - výchovně vzdělávací akce r. 1975 (i jiné společenské organizace). Schůze školské a kulturní komise se konaly celkem tři. Složení školské komise při MNV v Rájci: J. Sigmund - předseda, Al. Štrampach - knihovník, E. Ptáčková - kronikářka, V. Planičková, Fr. Sitta a J. Štrampach členi. Přednášky: City a výchova mládeže - účast 40, Boj proti narkotikům - účast 25, Péče o pěstování pokoj. rostlin - účast 45, Trestná činnost mládeže - účast 25, Od Buzuluku ku Praze - účast 30, Chráníme přírodu - účast 50, Beseda s odbojáři - účast 80, přechod žáků z 5. do 6. třídy - účast 30, Jednotná výchova školy a rodiny - účast 30, Péče o ovocné stromy - účast 35, Beseda o Kavkaze - účast 60. Divadelní zájezdy: Past na myši - účast 40 (OB, SSM), Gigi - účast 45, Čardášová princeznička - účast 50 (OB), Truhlice pohádek - účast 50 (ZDŠ, OB). Oslavy: Mezinárodní den žen - byl kulturní program, pohoštění, k tanci hrál soubor ze Svěbohova. Osvětová beseda přispěla 800 Kč. Účast na této oslavě byla 250 občanů. Únorové oslavy, kulturní program, film, účast 95 občanů. 9. květen lampionový průvod, kulturní program a ohňostroj účast 300 občanů. Vítání závodníků „Míru“, účast 300 občanů. Tělovýchovná slavnost na cvičišti, účast 350 občanů. VŘSR, kulturní program s filmem.

Taneční zábavy	Pořadatelé	Účast
Ples SRPŠ	Rodiče a přátelé školy	110 občanů
Ples SČSPO	Svaz čes. požární ochrany	200 občanů
Ples SČŽ	Svaz českých žen	200 občanů
Taneční zábava SSSM	Svaz socialistické mládeže	250 občanů
Karneval	Svaz čes. požární ochrany	1 000 občanů
Karneval	Svaz soc. mládeže	400 občanů

Vzdělávací akce r. 1975.

Tělovýchova - čtrnáct turistických vycházek, tři dny stanování Bludov. Dva dny túry v Jeseníkách, bydlení v chatách. Slovem a hudbou - recitál, 43 občanů. Navštíveno dopravní hřiště v Mohelnici. Akce pro důchodce u lesa. Beseda s důchodci. Tato akce velmi potěšila staré občany, pro obveselení hrála hudba, školní mládež měla pěkné vystoupení a bylo podáváno malé občerstvení. Důchodců se sešlo 150.

Svaz českých žen pořádal kurs šití. Tohoto kursu se zúčastnilo mnoho mladých žen. Filmy. Promítnuto bylo celkem čtrnáct filmů. Průměrná

účast 55 občanů. Knihovna. Půjčuje se pravidelně každou neděli dopoledne od 10:00 do 12:00 hodin. Uskutečněny dvě výstavy knih. Kronika. Zápis kroniky projednán v radě MNV a školské komisi. Vzorně vedena kronikářkou Ptáčkovou. Zápisy provedeny za každý rok. Zavedeno foto album, vzorně provedeno. Uskutečněna beseda k 30. výročí osvobození naší vlasti.

Základní organizace Svazu social. mládeže. SSM v Rájci se velmi aktivně zapojil do všech akcí, které v naší obci byly plánovány. Že jejich činnost byla lepší než minulá léta, svědčí údaje o jejich činnosti. V tomto roce bylo jedenáct členských schůzí a třináct výborových. Uspořádali čtyři přednášky, dva zájezdy do divadla, zájezd do Prahy na lední revue. Pořádali dva karnevaly. Získali čtyři dobrovolné dárce krve. Pro pionýrskou

organizaci zařídili zájezd na dopravní hřiště v Mohelnici, také pro PO uspořádali branný závod a turnaj ve stolním tenise, zúčastnili se turnaje v minikopané. Zařídili si v budově požárníků jednu místnost pro klubovnu místní organizace. Odpracovali 777 brig. hodin, a to převážně na zvelebovacích akcích v naší obci. Rovněž se zúčastnili na stavbě klubovny mládeže v Habarticích. Za jejich činnost byl jim udělen od ÚV SSM čestný diplom II. stupně za předčasné splnění závazku. K 30. výročí osvobození Československé republiky Sovětskou armádou čestné uznání OV SSM za aktivní činnost v letošním roce. Předsedovi organizace Fr. Hrochovi byl SSM udělen odznak za aktivní práci v SSM. Předseda naší mládeže Fr. Hroch si velmi dobře s mládeží rozumí a velký zájem je na tom, aby se rájecká mládež zúčastňovala všech akcí, které jsou ve prospěch naší obce. Rovněž nabádá mládež, aby se všude ukázněně chovala.

Základní organizace Komunistické strany Československa v Rájci r. 1975. Výbor organizace pracoval jako pětičlenný. Předseda J. Novotný, místopředseda Ig. Karafiát, jednatel J. Svačina, hospodář M. Puchr, kultur. pol. referent Fr. Pavlů. Výborové schůze se konaly pravidelně podle plánu dvakrát měsíčně. Účast na schůzích byla téměř sto procentní. Stranická skupina při MNV plnila svědomitě uložené úkoly. Předsedou stranické skupiny při MNV - Ig. Karafiát. Podílil se při plnění volebního programu a při agitaci a propagaci mezi občany formou agitačních dvojic.

J. Sigmund absolvoval všechny semináře konané OV KSČ v Šumperku. Všechna témata byla v termínu přednesena vždy na členské schůzi. Byla provedena kontrola odběru stranického tisku. Všichni členové odebírají stranický tisk. Byli získáni další tři předplatitelé stranického tisku. Vyplatilo se věnovat velkou pozornost přípravě veřejné stranické schůzi. Projevilo se to velkou účastí a na počtu diskutujících příspěvků z řad straníků i bezpartijních. Z řad členů ZO KSČ byl určen s. L. Hrubý pro pomoc MS SSM. Současně byl určen pro ideologickou práci v MS SSM člen KSČ s. J. Pospíšil, který bude provádět v místním SSM politické vzdělávání mládeže. Výbor organizace věnoval pozornost odběru známek. Výbor základní organizace kontroloval pravidelně práci PO, aktivně se podílel na zajišťování vedoucí PO z řad členů MS SSM. Nově zvolený výbor na r. 1976. Předseda J. Novotný, místopředseda Ig. Karafiát, jednatel J. Svačina, hospodář L. Hrubý, politicko-výchovný pracovník Fr. Pavlů. Počet členů ZO KSČ v Rájci - 10. Počet registrovaných, kteří jsou vedeni v závodech a navštěvují ZO KSČ v Rájci - 18.

Místní organizace ČSSL má dvacet dva členů. Bylo konáno deset schůzí výborů a čtyři schůze členské. Každá schůze byla zahájena politickým referátem delegáta a člena okr. výboru ČSL, dále se zabývala otázkami přednášenými na okr. seminářích, kterých se pravidelně zúčastnili dva členi výboru. Byl projednán volební program MNV a plnění přijatých závazků. Členové strany lidové se zúčastní na schůzích pléna MNV a NF na slavnostních schůzích. Výročí vítězného února, oslav MDŽ, 1. května, 9. května a výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou, VŘSR. Na závazcích se podílelo v tomto roce čtrnáct členů. Závazky byly plněny takto: na úpravě a úklidu obce bylo odpracováno 40 hodin, při dláždění chodníků 60 hodin, na opravách rodinných domků 650 hodin. Podzimní brig. (kanalizace) 30 hodin. Na pomoc v zemědělství 1 280 hodin, sběr železného šrotu odevzdáno 1 260 kg.

Předseda strany lidové je R. Šebesta, místopředseda P. Bartoš ml., jednatel J. Domluvil.

Správa sboru požární ochrany v Rájci. Požární sbor má 69 členů. V tomto roce bylo uskutečněno osm výborových a devět členských schůzí. Na každé schůzi bylo školení o požární ochraně. V celé vesnici byly provedeny prohlídky komínů jak v obytných budovách, tak i ve dvou malých provozovnách JZD. Prohlídky provedli členi požárníků Al. Maixner a St. Hampl. Prevence je jeden z hlavních úkolů požární ochrany. V červnu se zúčastnili lokalizace požáru, který vypukl ve dvě hodiny v noci ve skladišti JZD, kde se vznítilo a začalo hořet pytlované obilí. Také byli zavoláni požárníci ze Zábřeha, kteří během 10 minut s vodou v cisterně přijeli. Včasným zásahem byl požár uhašen. Vzniklá škoda byla 50 000 Kčs. Na počest 30. výročí osvobození naší vlasti byl uspořádán I. ročník pohárové soutěže. Soutěž byla v Rájci pod lesem v nově zbudované vodní nádrži. Této soutěže se zúčastnili požárníci z Hoštejna, Kosova, Ráječek, Leština, Dolní Studénky a Rájec. Soutěž se konala za krásného počasí. Akce se vydařila. Po celé odpoledne hrála hudba „Proměny“.

Kulturní akce. 18. ledna požárnický ples, hrála hudba „Runcajzi“. 14. června byla tradiční veselice, karneval, hudba byla z Uničova. Další akce v „Klubu požárníků“- gulášová partie, 30. srpna druhý karneval a v říjnu hodová zábava. 23. srpna byl pořádán zájezd na jižní Moravu. Sbor požárníků se zúčastnil téměř všech brigád ve prospěch naší obce. Brigády v r. 1975: národní směny (brigáda) 16. - 24. dubna na zvelebení obce, účast 25 členů požárníků. Kolem vodní nádrže vysázeny byly okrasné stromy. Na podzim bylo sázení stromků v lese, vysazoval čl. St. Žanda. U lesa zhotovil a postavil V. Blanka dětskou houpáčku. Dalším úkolem požárníků, který byl splněn, byla postavena železná konstrukce na podzim pro příležitostné estrády, byla také natřena a zastřešena. Této práce se zúčastnili tito členové požárníků. J. Ptáček ml., J. Koruna, V. Blanka, K. Žák, Fer. Vašíček a další členové. Na betonování nosné konstrukce pracovali J. Ptáček a další. Poslední práce u lesa byla postavení pódia pro hudbu. Také pracovali na národní směně MNV na přípravě kanalizace. Celkem bylo odpracováno na akci Z 1 500 brig. hodin. Při údržbě zbrojnice a požární techniky, výzbroje a vodních zdrojů bylo odpracováno 232 hodin. Z toho zápisu je zřejmé, že se požárníci velmi aktivně podíleli na všech akcích v naší obci.

Československý svaz včelařů v Rájci. V tomto roce bylo vytočeno velmi málo medu nejen u nás, ale nedostatek medu byl téměř všude. Příčina, velmi nepříznivé počasí. V roce 1974 bylo dodáno dle statistiky v naší republice 3 000 tun medu, kdežto letos pouze 20 % jako loni. Na jaře dlouho zima a pak deště a chladno v době květů akátů velké sucho s velkým teplem. Někteří chovatelé museli včelstva přikrmovat.

Myslivecké sdružení v Rájci. Předseda Fer. Vašíček st., hospodář Fr. Smékal, pokladník V. Maixner každoročně pořádají hony. V tomto roce byla uskutečněna přednáška na téma ochrana lesní zvěře a lesa. Zúčastňují se prací a brigád ve prospěch vesnice. Při opravě betonové nádrže na zadržení vody v případě požáru v obci. Také vypomáhali na výzvu JZD Rozvoj v Dubicku ve žních při odvozu slámy. Rovněž ošetřují a krmí zvěř v zimním období. Správcem na polesí v Rájci je V. Laštůvka.

JZD Rozvoj - farma Rájec. V tomto roce v horním kravině jsou ustájeny pouze krávy a to 105 kusů. V dolním kravině jsou ustájeny jalovice a odstavená telata. Jalovic je 133 kusy. Narozená telata 105 kusů. Počet prasnic 50. Počet narozených selat 759 kusů. Dodávka mléka 322 054 l, výroba mléka 349 450 l. Průměrná dojivost na krávu 9,54 l. Počet koní: 4 koně. Počet pracovníků v rájecké farmě je 17 osob. Farmářem v Rájci je doposud J. Kruš.

Hodnocení výsledku hospodaření JZD „Rozvoj“. Vlivem nepříznivých klimatických podmínek byly jarní práce opožděny ve srovnání s minulým rokem o jeden měsíc. Jarní práce byly ukončeny koncem dubna. Vlivem nepříznivých klimatických podmínek bylo dosaženo nižšího hektarového výnosu u obilovin jak proti plánu, tak i proti loňské skutečnosti. Přesto, že žně probíhaly za pěkného počasí a bez zbytečných ztrát.

Přehled sklizně obilovin a řepky.

Celkem bylo méně zrnin jako v r. 1974 a slámy bylo také málo. Na úseku živočišné výroby je dobrá situace ve výrobě mléka, kde jsou plánované úkoly překračovány. V dodávce mléka byl plán

Druh	ha	Sklizeno q	Za 1 ha
řepka	180	4 746	26,37 q
pšenice	963	38 434	39,9 q
oves	75	3 189	42,5 q
ječmen	653	26 473	40,5 q
žito	20	834	41,7 q

překročeno 150 tisíc litrů mléka. V průměru bylo dosaženo dojivosti 8,29 l. Ve výrobě masa byla v podstatě splněna. Plánované tržby byly překročeny o 850 tisíc Kč. Jednak v rostlinné výrobě, časovým předstihem u řepky, dobrou úrovní tržeb za mléko a vlivem prodeje úsušku z jejich vlastních horkovzdušných sušáren. Rovněž přidružené výroby byly tržby plněny. Žňové práce v JZD „Rozvoj“ byly skončeny za šestnáct kal. dnů. Průměrně sklízelo na polích dvacet kombajnů s celkovým denním výkonem až 180 ha. O sklizni rozhodla práce kombajnérů. Výpomoc si zařadili kombajnéri ze Státní traktorové stanice Šumperk, Mohelnice, Javorník, JZD Jedlí, Loštice, Státního statku Hanušovice a kombajnéri ze Slovenska.

Členská základna k 30. červnu 1975 v JZD „Rozvoj“ jest 1 137 členů z toho 461 mužů a 676 žen. Dne 26. února 1975 byla v „Našem slově“ uveřejněna JZD „Rozvoj“ „Dubická výzva“, podnětem bylo dosažení příkladných výsledků v zemědělství zvláště v samozásobení obilovinami v naší ČSR. Dne 17. června 1975 byla v televizi o zem. družstvu „Rozvoj“ relace, ve kterém bylo družstvo dáвано příkladem. Cukrovka byla okopávaná za velmi studeného počasí a deštivého. Jednotit se začalo v květnu. Později se počasí umoudřilo, takže letošní rok měl výnos řepy dobrý. Na 1 ha 387 q, celkově 120 000 q řepy. Velkou měrou k tomu přispěla dvojí přesbírávka řepniště. Sklízelo se beze ztrát. Setí obilí započalo 18. září a skončilo 1. listopadu 1975. Celkem bylo zaseto 860 ha ozimých obilovin. Po víceletých dobrých zkušenostech byla zasetá odrůda Mironovská, která i v nepříznivých klimatických podmínkách dá dobrou úrodu.

Zelenina se pěstuje na farmě Leština-Zvole. Středisko zeleniny dosáhlo velmi dobrých výsledků. Plán výroby byl splněn 10. listopadu 1975. Do konce roku dali navíc 700 q zeleniny. Přispěla k tomu dobrá práce kolektivu a využití závlahy. Pro příští pětiletku zůstává řešení obilného problému. Mnoho bylo již uděláno k dosažení soběstačnosti v obilovinách, nelze dosáhnout jen zvýšením osevních ploch k dosahování vyšších výnosů. Je nutné dát více pozornosti, jak se zrnem hospodařit. Právě družstvo „Rozvoj“ přišlo s iniciativou na úsporu obilovin při výživě hospodářských zvířat, na výrobu kvalitních objemných krmiv a maximální výrobu horkovzdušných úsušků. Úsušky si družstvo samo vyrábí v horkovzdušné sušárně v Lukavici. V tomto roce se usušilo 4 570 q pro vlastní spotřebu a pro jiná družstva usušilo se 8 000 tun.

Změnila se od základu naše vesnice. Roztříštěná zemědělská malovýroba byla přebudována na moderní social. zemědělskou velkovýrobu, která úspěšně plní a překračuje dané úkoly.

V roce 1974 bylo sklizeno celostátně obilí podle statistiky 103 miliónů tun zrna. To historie Československa nikdy nezaznamenala. Při vysoké výrobě živočišné by potřebovalo se sklídit 12 miliónů tun zrna ročně (40 q z 1 ha) k soběstačnosti obilím v naší Československé republice.

Narození dětí v r. 1975 v Rájci, čtyři chlapci a čtyři děvčata. Svateb bylo pět a jedna zlatá.

Zemřeli v roce 1975 tito občané: A. Dražná zemřela po dlouhé a těžké nemoci 31. května v pozhnaném věku 87 let a pochována je ve Zvoli. K. Čulíková zemřela po dlouhodobé nemoci ve věku 79 let. Zemřela dne 11. dubna a pochována je ve Zvoli. M. Pulkrtová zemřela náhle, infarkt. 1. června ve věku 63 let, pochována na hřbitově Ráječek.

Nemoci chřipkové, epidemii byli postiženi starší občané. Školní mládež prodělala onemocnění planými neštovicemi.

Počasí během roku 1975. Leden. Od 1. do 20. ledna nebyl žádný sníh, ale časté deště. Teplota se pohybovala přes den +6 °C až +9 °C tepla. V noci -2 °C až -3 °C pod nulou. V Čechách a na jižní Moravě byly povodně. Řeky, Morava u Leštiny a Sázava u Rájce, byly rozvodněny, že se nemohlo ani z Rájce do Leštiny jet. Muselo se jezdit na Zábřeh. Při takové lednové teplotě kvetly: petrklíče, sedmikráska a fialky, vše se jevilo jako na jaře. I třešně měly pupeny jen rozkvést. Už několik roků bývá v lednu nadměrná teplota. Únor. Únorové počasí připomíná spíš jaro než zimu. V zemědělských novinách bylo uveřejněno, že u Přerova kvetou třešně. Podle informací čs. mykologické stanice rostly i houby. Teploty do 12. února se pohybovaly pouze pod mrazem ráno a v noci. Odpolední +8 °C až +12 °C tepla. Únor si nedal vzít své právo a devatenáctého napadlo hodně sněhu. Teplota do konce února -14 °C až -16 °C zimy. Únor byl teplotně nadnormální. Březen byl bez sněhu. Průměrná teplota -6 °C zimy, +18 °C tepla. Na sv. Josefa má svítit, aby se dle pranostiky urodily brambory, nesvítilo, ale pršelo. Pranostika se vyplnila - brambor byla velmi malá úroda. Na první jarní den dvacátého prvního byly sněhové přehánky, dvacátého čtvrtého napadlo hodně sněhu, který brzy roztál. 12. března byl první jarní déšť. Duben. Do polovice dubna byly časté deště a studené větry. 13. dubna byl velký vítr, který způsobil velké škody. Padaly tašky ze střech a elektrické vedení, některé vesnice byly bez elektr. proudu. V lese bylo mnoho polomů. Průměrná teplota -6 °C až +16 °C. Ke konci měsíce byly krásné teplé slunné dny. Květen. 1. května bylo celý den zataženo, noční tep. +6 °C a denní +15 °C, odpoledne byl velmi studený vítr. 9. května polojasno, odpolední teploty +12 °C, slabý vítr. Průměrná teplota +5 °C, nejvyšší +39 °C na slunci. 18. května byla bouřka a po dlouhé době zapršelo. Červen. Do polovice června bylo celkem chladno a časté deště. 8. června na Medarda přišlo a pak přišlo celý měsíc. 21. června první letní den. Zřejmě astronomické léto, neboť počasí v těchto dnech mnoho tepla nedopřálo, až na několik málo dní. Průměr. tep. +4 °C až +40 °C. Červenec. V červenci bylo celkem pěkné počasí, teplé počasí, vystřídáno bouřkami a deštěm. Průměrná teplota byla +10 °C až +35 °C. Žně začaly v Rájci 27. června. Srpen. V srpnu bylo téměř celý měsíc krásné slunné a teplé počasí (obilí se letos sklízelo za sucha). Maximum +40 °C a minimum +10 °C. Září. V září pěkné počasí, ale málo deště. Dne 4. a 5. září byla v Rájci průtrž mračen. Nová dědina byla pod vodou. Ornice, kterou příval vody z pole donesl, ucpala kanály, které jsou po délce hlavní silnice. Ve dvorech měli občané vodu. Některým občanům se dostala tato voda i do studní, a to u Jos. Puchra, Mir. Fridla a J. Nevtipy. Studny musely být vyčištěny studnaři. Říjen podle pranostiky, že po teplém září zle se říjen tváří, celkem 14 dní přišlo. První mráz byl 12. října -2 °C a všechny květy pomrzly. Jinde už napadl sníh, 7. října v okolních horách. Průměrná teplota maximum +11 °C a minimum -2 °C. Ke konci měsíce se oteplilo. Byly časté mlhy nejen v noci ale i přes den. Listopad. Letošní zima se přihlásila mnohem dříve, než tomu bylo v letech minulých. Dne 21. listopadu napadlo tolik sněhu, že byly velké závěje. Sníh zůstal na polích až do konce listopadu. Celkově listopad byl velmi chladný. Průměrná teplota v tomto měsíci: maximum +12 °C a min. -18 °C až -20 °C. Prosinec. Počasí v tomto měsíci bylo teplejší, sníh roztál. Celý měsíc bylo bez sněhu. Na Vánoce začal proletovat sníh. Průměrná teplota byla nejvyšší teplota +6 °C a nejnižší -12 °C.

Zajímavosti. V prosinci roku 1975 byl odhlasován zákon o zvýšení důchodu důchodcům, kteří mají malý důchod. Dále byla zrušena peněžitá daň z důchodu. Tento zákon vstoupil v platnost 2. ledna roku 1976.

Nově postavená dálnice k Mohelnici.

Dálnice k Mohelnici. Dne 1. října 1975 slavnostním přestřižením pásky zahájen provoz na první části dálnice v našem okrese u Mohelnice. Za přítomnosti krajských a okres. výborů. Dne 18. října byla vypuštěna nádrž na vodu u lesa. Ryby, které tam byly nasazeny při vypouštění, byly pochytny a převezeny do rybníka v Zábřeze.